

Statens vegvesen Region Vest

Rapport fra revisjon ved Statens vegvesen Region vest 13.-17. mars 2017

Rapportnummer: 2017.004.R.FMHO

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Erling Hodneland

Fra Fylkesmannen i Hordaland:
Astrid Holte

Resultater fra revisjonen

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble presentert hos Statens vegvesen Region vest under sluttmøtet for revisjonen 17. mars 2017. Etter sluttmøte er avvik og anmerkninger sendt til virksomheten for kommentar, og det er gjort noen endringer som er presentert for virksomheten på møte 9. mai 2017.

Fylkesmannen i Hordaland fant 2 avvik og har gitt 3 anmerkninger under revisjonen. Avvikene gjelder følgende tema:

- Internkontroll
- Avfallshåndtering

Avvikene og anmerkningene er nærmere beskrevet fra side fire og utover i rapporten.

Statens vegvesen Region vest må sende en skriftlig bekreftelse innen **31. desember 2017** på at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side tre.

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Astrid Holte
senioringeniør

Rapporten er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi: Odda kommune, Ullensvang herad, Jondal kommune, Eidfjord kommune, Kvinnherad kommune, Lindum AS avd. Odda, Miljødirektoratet, Vegdirektoratet

1. Informasjon om virksomheten

Navn: Statens vegvesen Region vest	
Organisasjonsnr.: 971032081	Bedriftsnr.: 974740621
Besøksadresse: Nygårdsgaten 112, 5008 Bergen	Telefon: 55516355 / 02030
Bransjenr. (NACE-kode): 84.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	E-post: erling.hodneland@vegvesen.no

Kontrollert anlegg uten tillatelse

Navn: Statens vegvesen Region vest, driftskontrakt Hardanger	Anleggsaktivitet: Annen aktivitet
Adresse: Eitrheimsvegen 160, 5750 Odda	Kommune: Odda, Jondal, Ullensvang, Eidfjord, Kvinnherad

Kontrollert anlegg med tillatelse

Navn: Jondalstunnelen - utslipp av avløpsvann	Anleggsaktivitet: Annen aktivitet
Adresse: Torsnes, Jondal	Kommune: Jondal

Kontrollert anlegg med tillatelse

Navn: Utslipp driftsvann Butunnelen	Anleggsaktivitet: Annen aktivitet
Adresse: Bu, Ullensvang	Kommune: Ullensvang

2. Revisjonens omfang

Statens vegvesen Region vest har ansvar for drift og vedlikehold av vegnettet i Hordaland. Vegdirektoratet lager retningslinjer, normaler, håndbøker, maler og standarder for arbeidet. Drift og vedlikehold blir utført av entreprenører som får tildelt drifts- og vedlikeholdskontrakter med funksjonsansvar. Statens vegvesen Region vest har ansvar for planlegging, styring, ressursdisponering og fellesoppgaver, inkludert utforming, utlysning og tildeling av driftskontrakter. Vegseksjonene har det utøvende ansvaret for oppfølging av funksjonskontraktene.

I Hordaland er det 8 driftskontrakter for ulike distrikt, en del av dem gjelder også områder utenfor fylket. I tillegg er en del oppgaver plassert i egne kontrakter, som drift av tunneler i Bergensområdet, elektroarbeid, asfaltering og vedlikehold av bruer. Kontraktene gjelder for 5 år.

Statens vegvesen Region vest er ansvarlig for at drift og vedlikehold av veger i Hordaland skjer i tråd med lover og regler for ytre miljø. Målet med revisjonen er å vurdere om drift og vedlikehold av veger i Driftskontrakten Hardanger blir styrt og utført slik at krav til forurensning og avfallshåndtering er ivaretatt. Mesta AS er entreprenør for Driftskontrakt Hardanger for perioden september 2016 til august 2021. Vegseksjon Voss og Hardanger sin avdeling i Odda har ansvar for oppfølging av kontrakten.

Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år. Revisjonen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver avvik og anmerkninger som ble funnet under tilsynet.

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende og om virksomheten har en tilfredsstillende styring med aktiviteter og utstyr som har betydning for forurensning. Fylkesmannen har blant annet undersøkt om

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved;

- å granske dokumenter
- å intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema:

- internkontroll, inkludert risikovurdering og rutiner/prosedyrer
- håndtering av avfall og masser
- renhold av tunneller
- substitusjon

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble funnet under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

- **Avvik:** brudd på krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen
- **Anmerkning:** et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke er omfattet av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter revisjonen

Virksomheten plikter snarest å rette opp avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må dere innen **31. desember 2017** sende en skriftlig tilbakemelding med dokumentasjon som viser hvordan avvikene er rettet, gjerne med bildedokumentasjon.

4. Gebyr for revisjonen

Virksomheten skal betale gebyr for revisjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-8 om gebyr for revisjon, jf. varselbrev fra Fylkesmannen datert 14. desember 2016. Gebyret skal dekke kostnader i forbindelse med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av revisjonen. Statens vegvesen Region vest er plassert i gebyrsats 3. Dette innebærer at virksomheten skal betale 101 700 kroner i gebyr. Faktura blir ettersendt fra Miljødirektoratet.

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker fra dere har mottatt denne rapporten. Klagen skal være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen.

Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannen i Hordaland sin postjournal på www.fylkesmannen.no/hordaland, jf. offentlighetsloven.

6. Avvik

Vi fant to avvik under revisjonen: *(kommentarer til regelverket er markert med kursiv)*:

Avvik 1: Statens vegvesen Region vest har mangler ved internkontrollen for tema forurensning og avfall

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 2, 5, 6 og 7.

Kommentarer

Internkontrollforskriften pålegger den som er ansvarlig for virksomheten å sørge for at det innføres og utøves internkontroll, jf. § 4. Internkontrollen skal verne ytre miljø mot forurensning og sikre en bedre behandling av avfall i den form og det omfang som er nødvendig og på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse, jf. § 5.

Internkontrollforskriften har blant annet som formål at helse, arbeidsmiljø, ytre miljø og sikkerhet skal fungere i en sammenheng, slik at forbedringsarbeidet innen ett eller flere av HMS-områdene vil bidra til styrking av de andre.

Arbeidstakernes kunnskap og ferdigheter - § 5 andre ledd punkt 2

Virksomheten plikter å sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer.

Virksomheten har ikke en opplæringsplan som omfatter det ytre miljø. Det er ikke gitt opplæring i regelverket for avfall, farlig avfall, forurensning og substitusjon av produkter med helse- og miljøfarlige kjemikalier.

Manglende kunnskap om regelverket kan føre til forurensning og ulovlig avfallshåndtering.

Plassering av ansvar- § 5 andre ledd punkt 5

Virksomheten skal ha oversikt over organisasjonen, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt.

Fylkesmannen har gitt to utslippstillatelser for drift av tunnelene Jondalstunnelen og Butunnelen i området for driftskontrakten. Ansvar for oppfølging av disse er ikke plassert i organisasjonen.

Risikokartlegging - § 5 andre ledd punkt 6

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Det skal også utarbeides rutiner som skal sikre at krav blir overholdt.

Oppdatering

Statens vegvesen Region vest har utarbeidet en Ytre miljøplan 1204 Hardanger 2016-2021 der en risikovurdering inngår. Risikovurderingen er datert 3. november 2015 og er ikke oppdatert etter valg av entreprenør og inngåelse av kontrakt. Risikovurderingen skal oppdateres jevnlig, for eksempel når det skjer endring i driften, i regelverk, i utslipp eller kunnskap om dette, eller ved skifte av utstyr.

I håndbok R 765 avfallshåndtering står det at det skal foretas en vurdering av hvilke miljøfarlige stoffer som finnes og hvilke konsentrasjoner stoffene opptrer i for den enkelte tunnel. Dersom vurderingen gir grunnlag for tiltak, skal dette inn i Ytre miljø-planen for den enkelte kontrakt. Det er utført en miljøteknisk vurdering av tunnelvaskevann fra blant annet Butunnelen datert 20. juni 2016. Rapporten viser at det er forurensning i både avløpsvannet og i sedimentene i sandfangskummene. De som har ansvar for oppdatering av YM-planen for Driftskontrakt Hardanger var ikke kjent med rapporten. Vurdering av risiko og risikoreduserende tiltak er ikke oppdatert etter at rapporten var ferdig.

Håndtering av masser i forbindelse med utskiftninger og reparasjoner er vurdert med høyest risiko. Ett av tiltakene er klargjøring av deponi. Det ble opplyst at masser i forbindelse med graving ble levert til godkjent mottak eller tilbakeført til terreng eller veg, og at klargjøring av deponi ikke er aktuelt for denne driftskontrakten.

Risikoreduserende tiltak

Renhold av tunneler, salting av vei ved vinterdrift og tømning av avfallscontainere langs veien som kan inneholde farlig avfall, ble under tilsynet nevnt som de største risikoelementene for forurensning. Det er likevel ikke vurdert noen spesifikke risikoreduserende tiltak for disse.

Det var ikke vurdert om det var behov for risikoreduserende tiltak for å sikre at oppsamlet vann fra kostebiler blir håndtert uten at det fører til forurensning. Vi fikk ikke klarhet under tilsynet hvordan dette vannet blir disponert.

Spesifikke risikoreduserende tiltak og handlingsplan for å redusere risiko, er bare utført for tre av risikoforholdene, uten at dette er begrunnet.

Rutiner - § 5 andre ledd punkt 7

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Driftsinstruks for oljeutskillere ved Jondalstunnelen er mangelfull. Instruksen har ikke tatt med alle krav i Fylkesmannens utslippstillatelse om permanent utslipp av vann fra tunnelanlegget datert 5. mars 2009. Blant annet er det ikke satt krav til tømning av sandfang og oljeutskillere før vasking av tunnel. Det er også et krav at man bare skal bruke rent vann ved vasking av tunnelen, noe som innebærer at det ikke kan brukes såpe ved vask av denne

tunnelen. De som har ansvar for oppfølging av oljeutskilleren (Driftskontrakt Hardanger) hadde ikke Fylkesmannens utslippstillatelse.

I driftsinstruksen er det vist til krav fra Jondal kommune. Kommunen er ikke myndighet for oljeholdig avløp fra tunneler.

Avvik 2: Statens vegvesen Region vest har mangelfulle rutiner for å sikre at avfall håndteres i tråd med regelverket

Avvik fra:

- Forurensningsloven § 32 Håndtering av næringsavfall
- Avfallsforskriften § 9-11 Mottak av avfall, jf. Vedlegg II Punkt 1.1 Basiskarakterisering
- Avfallsforskriften § 11-8 Leveringsplikt
- Avfallsforskriften § 11-12 Virksomhetenes deklarasjonsplikt om avfallets innhold
- Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt 6 Kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene
- Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt 7 Iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav

Kommentarer:

Levering av avfall til avfallsanlegg uten tillatelse

Næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt.

Farlig avfall skal leveres til anlegg med tillatelse etter forurensningsloven til mottak av farlig avfall.

Det skal iverksettes rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Statens vegvesen Region vest har ikke fulgt opp at alt avfall som oppstår i driftskontrakten leveres til avfallsmottak godkjent av forurensningsmyndighetene eller disponeres på annen lovlig måte. Det er krav til avfallshåndteringen i driftskontrakten, men det er mangelfulle rutiner for oppfølging.

I avfallsplanen fra Mesta er Lindum/IHM/SIM oppgitt som avfallsmottak for alle avfallsfraksjoner. Lindum i Odda har tillatelse fra Fylkesmannen til mottak og kompostering av visse avfallstyper, som avvannet avløpsslam, hage- og parkavfall og treflis. De har ikke tillatelse til mottak av farlig avfall, feie- og sandfangsmasser, restavfall, avfall fra oljeutskillere, asfalt, betong eller annet næringsavfall. Oversikt over avfallsmottak med tillatelse fra forurensningsmyndighetene er tilgjengelig på www.norskeutslipp.no.

Oppfølging av driftskontrakten blir gjort som stikkprøvekontroll, men stikkprøvekontrollen omfatter ikke kontroll av at avfall blir levert til avfallsmottak godkjent av forurensningsmyndighetene eller disponert på annen lovlig måte.

Deklarering av farlig avfall

Virksomheten skal fylle ut en deklarasjon ved levering av farlig avfall. Deklareringen gjøres elektronisk på Avfallsdeklarerer.no.

Det skal iverksettes rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Statens vegvesen Region vest har mangelfulle rutiner for å følge opp at farlig avfall blir deklarerert.

I driftskontrakten og i Håndbok R765 om Avfallshåndtering står det at Statens vegvesen skal stå som avfallsprodusent ved deklarasjon av farlig avfall når Statens vegvesen er eier eller avfallsprodusent/avfallet er en del av produksjonsarbeidene. Statens vegvesen opplyser at de har gitt Mesta fullmakt til å deklare farlig avfall for dem i www.avfallsdeklarerer.no. Det var lite kjent hvordan farlig avfall skal deklarerer.

Oppfølging av driftskontrakten blir gjort som stikkprøvekontroll, men stikkprøvekontrollen omfatter ikke kontroll av at farlig avfall blir deklarerert.

Basiskarakterisering av avfall til deponi

Avfallsprodusenter skal dokumentere at avfall til deponi oppfyller kravene til kvalitet som fremgår av avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II om basiskarakterisering.

Det skal iverksettes rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Statens vegvesen Region vest har mangelfulle rutiner for å følge opp at avfall til deponi blir basiskarakterisert. Det var uklart hvordan avfall skal basiskarakteriseres, hvem som skal stå som avfallsprodusent, og hvordan virksomheten skal følge opp dette.

I driftskontrakten og i Håndbok R765 om Avfallshåndtering står det at for avfall produsert gjennom kontraktsarbeidet skal det gjennomføres en basiskarakterisering før deponering finner sted.

Det ble opplyst at det var levert avfall til deponi i denne driftskontrakten, men det var ukjent om avfallet var basiskarakterisert i tråd med avfallsforskriften før deponering.

Oppfølging av driftskontrakten blir gjort som stikkprøvekontroll, men stikkprøvekontrollen omfatter ikke kontroll av at avfall til deponi blir basiskarakterisert.

Masser fra grøfterensk

Den som vil nyttiggjøre avfall etter forurensningsloven § 32, må sørge for at bruken ikke er i strid med forurensningsforbudet i § 7 i samme lov. Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 6 setter krav til risikovurdering og gjennomføring av tiltak for å hindre at avfallsdisponeringen er ulovlig eller medfører fare for forurensning.

Masser fra grøfterensk blir disponert i vegskråning, uten at innhold av helse og miljøfarlige stoffer fra asfaltstøv, bildekk, mikroplast eller annen forurensning er analysert og vurdert. Risikovurderingen er ikke basert på undersøkelse av innhold av forurensning. Det er ikke satt

krav i driftskontrakten til at massene skal undersøkes for innhold av forurensning, og dette blir heller ikke gjort.

I Håndbok R765 Avfallshåndtering står det at masser fra grøfterensk må vurderes i hvert tilfelle, ut i fra forurensningsgrad, og at det i mange tilfeller vil bli definert som rene masser. I håndboken går det ikke frem hvordan innhold av forurensning i grøfterensk skal undersøkes, vurderes og dokumenteres, hvor høyt innhold av helse og miljøfarlige stoffer som er akseptabelt, hvilken prøvetaking som skal gjennomføres eller hvordan det skal vurderes om disponeringen fører til forurensning.

I håndboken står det at avfall fra renhold av veg (inkludert masser fra grøfterensk) skal inngå i avfallsplanen, men i avfallsplanen fra Mesta er det ikke opplyst hvordan masser fra grøfterensk skal disponeres.

Asfaltrester

Næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt.

Statens vegvesen Region vest har mangelfulle rutiner for å følge opp at asfaltrester fra driftskontrakt Hardanger blir håndtert i tråd med avfallsregelverket. Det vil normalt ikke være behov for asfalt i vegskråninger. Det ble opplyst at asfaltflak og fresemasser i noen tilfeller ble lagt i vegskråninger i stedet for å gå til ombruk, gjenvinning eller godkjent avfallsmottak. Det gjaldt mindre mengder, men mengdene ble ikke registrert.

Kostemasser i naturlike områder

Den som vil nyttiggjøre avfall etter forurensningsloven § 32, må sørge for at bruken ikke er i strid med forurensningsforbudet i § 7 i samme lov. Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt 6 setter krav til risikovurdering og gjennomføring av tiltak for å hindre at avfallsdisponeringen er ulovlig eller medfører fare for forurensning.

Driftskontrakten åpner for at kostemasser i naturlike områder kan feies til siden av veien uten at innhold av helse og miljøfarlige stoffer fra asfaltstøv, bildekk, mikroplast eller annen forurensning er analysert eller vurdert.

I Håndbok R765 Avfallshåndtering står det at feie-/kostemasser skal leveres til mottaksanlegg som har tillatelse fra forurensningsmyndighetene. I avfallsplanen fra Mesta står det at feiemasser må klassifiseres og leveres til godkjent mottak/mellomlager. Det ble opplyst at slike masser i praksis ble samlet inn og levert lovlig avfallsmottak.

Avvikene bygger på følgende observasjoner:

- Intervju med ansatte i Statens vegvesen Region vest
- Intervju med ansatte i Mesta AS
- Gjennomgang av virksomhetens og entreprenørens egen dokumentasjon

7. Anmerkninger

Vi har gitt to anmerkninger under revisjonen:

Anmerkning 1: Veiledning og rapportering om avfall kan bedres

Kommentar:

Det rapporteres hver måned fra Mesta til Statens vegvesen Region vest om avfall på skjema som er i tråd med R765 Håndbok om Avfallshåndtering. Avfallskategoriene samsvarer ikke med de avfallstypene som oppstår ved veidriften. Dette fører til at mye avfall rapporteres som annet avfall, og det er ulike oppfatninger av hvilken kategori avfallet skal rapporteres som. Avfall som går til nyttiggjøring lokalt rapporteres ikke, og andel til gjenvinning blir misvisende. Begge forholdene gjør at innrapporterte data er vanskelig å bruke. Rapportene brukes ikke til å kontrollere gjenvinningsgrad, eller om avfall er levert lovlig mottak, deklart eller basiskarakterisert.

Størstedelen av innrapporterte mengder til nå i driftskontrakten gjelder annet avfall, men vi fikk ikke klarhet under tilsynet hvilke avfallstyper dette er. Det ble opplyst at det var veier som ble kostet i høst, men det var ikke rapportert avfall i kategorien «sand fra vårrengjøring» i denne perioden.

R765 Håndbok om Avfallshåndtering ble sist oppdatert i 2012. Etter dette er regelverket for avfall endret på flere punkt, det er utgitt et faktaark om disponering av betongavfall, og det er innført elektronisk deklarasjon av farlig avfall. Veilederen inneholder lite informasjon om hvilke vurderinger, prøvetaking og dokumentasjon som skal til for at avfall kan nyttiggjøres uten at det fører til fare for forurensning.

Anmerkning 2: Oppfølging av bruk av kjemikalie er ikke tilfredsstillende

Kommentar:

Statens vegvesen Region vest etterspør ikke dokumentasjon på om kjemikaliene som brukes til vask av tunnel med oljeutskiller har emulgerende effekt. Mesta AS har opplyst at det brukes to ulike vaskemidler. Det går fram av sikkerhetsdatabladet for Micro Ultra at denne såpen er emulgerende. Sikkerhetsdatabladet for dette kjemikalie er datert 14. oktober 2008 og er av eldre dato.

I sikkerhetsdatablad for Clean Extra Kraftvask er det ikke opplyst om såpen har emulgerende effekt.

Anmerkning 3: Rutiner for tunnelvask er ikke i tråd med kontraktens krav

Kommentar:

I kontrakten står følgende: «Renhold av gulv med oppsamling av masser skal gjennomføres først i renhold/hel og renhold/halv eller etter spesiell beskrivelse for å forhindre at løst materiale tilføres overvannssystem og for å bedre driftsoperatørens arbeidsmiljø.»

I samtaler gikk det fram at det var vanlig at kostebilen fulgte etter vaskebilen for å suge opp vann og slam. Det var ikke vanlig å koste før vask.

8. Andre forhold

Fylkesmannen vurderer å endre utslippstillatelse av 3. juli 2007 - Utslepp av tunnelvatn mellombels og permanent, samt dumping av masser i Hardangerfjorden

Det er utført en miljøteknisk vurdering av tunnelvaskevann fra blant annet Butunnelen datert 20. juni 2016. Rapporten viser at det er forurensning i både avløpsvannet og i sedimentene i sandfangskummene. Fylkesmannen vil vurdere å endre utslippstillatelsen for å sette krav til rensing eller andre tiltak for å redusere forurensning fra tunnelene som er omfattet av utslippstillatelsen som egen sak.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende:

- Formøte 7. desember 2016: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 13. mars 2017: Informasjon fra Fylkesmannen om gjennomføringen av revisjonen.
- Intervjuer og verifikasjoner 13. mars 2017 til 16. mars 2017
 - 7 personer ble intervjuet
 - befaringer til følgende steder
 - Jondalstunnelen
 - Folgefonntunnelen
- Avsluttende møte 17. mars 2017: Oppsummering med presentasjon av resultatene. Formulering av avvik og anmerkninger er sendt virksomheten for merknader etter avsluttende møte.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for revisjonen var:

- forurensningsloven med forskrifter
- produktkontrollloven med forskrifter
- korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for ytre miljø
- utslippstillatelser fra Fylkesmannen for [Jondalstunnelen](#) og [Butunnelen](#)

I vedlegg 2 har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen.

VEDLEGG 1

Deltagere ved Fylkesmannens revisjon ved Statens vegvesen Region vest

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet, intervju og det avsluttende møtet.

Navn	Funksjon	For- møte 07.12. 2016	Åpnings- møte 13.03. 2017	Intervju 13. til 16.03. 2017	Slutt- møte 17.03. 2017
Olav Finne	Avdelingsdirektør, Vegavdeling Hordaland, Statens vegvesen	x		x	x
Rune Henning Skår	Regionkoordinator for driftskontrakter, Statens vegvesen			x	x (på skype)
Lars Øyre	Seksjonsleder, Vegavdeling Voss og Hardanger, Statens vegvesen		x	x	x (på skype)
Ole Endal Svåsand	Prosjektleder Driftskontrakt Hardanger, Statens vegvesen		x	x	x (på skype)
Svein Erik Sandal	Byggeleder Driftskontrakt Hardanger, Statens vegvesen		x	x	
Tina Mannsåker	Kontrollingeniør Driftskontrakt Hardanger, Statens vegvesen		x	x	x (på skype)
Amira Popovic	Byggherrestøtte Driftskontrakt Hardanger, Statens vegvesen		x	x	x (på skype)
Sven Ole Tveit	Prosjektleder Driftskontrakt Hardanger, Mesta			x	
Erling Hodneland	Seniorrådgiver stab, kontaktperson og praktisk tilrettelegger, Statens vegvesen				x
Gunhild Beate Nes Vangsnes	Seksjonssjef Vegseksjon Nord-, Midt- og Sunnhordland, Statens vegvesen	x			
Hanne Hermanrud	Avdelingsdirektør Veg- og transportavdelinga, Statens vegvesen	x			

Fylkesmannen sin revisjonsgruppe:

Senioringeniør Astrid Holte, revisjonsleder

Senioringeniør Sissel Storebø og senioringeniør Ingrid Torsnes, revisorer

Miljøvernssjef Kjell Kvingedal deltok på formøte og sluttmøte.

VEDLEGG 2

Dokumentunderlag for Fylkesmannens revisjon ved Statens vegvesen Region vest, Driftskontrakt Hardanger

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen:

- Generelle kontraktsdokument,
<http://www.vegvesen.no/s/bransjekontakt/Funksjonskontrakt/Generell.htm>
- Konkurransgrunnlag driftskontrakt 1204 Hardanger 2016-2021,
<http://www.vegvesen.no/s/bransjekontakt/Funksjonskontrakt/Generell.htm>
- YM-plan: Ytre miljøplan, Prosjekt/kontaktnr: 1204 Hardanger 2016-2021, Mime nr 15/221393 datert 20.05.2015